

eStudie.no – Norges ledende e-læringsportal - presenterer:

Ansettelse

Skrevet av: Kjetil Sander - © Januar 2018

1 Innholdsfortegnelse

1 Innholdsfortegnelse	2
2 Arbeidsavtale	6
2.1 Hva er en arbeidsavtale?.....	6
2.2 Hva skal arbeidsavtalen inneholde?	6
2.3 Arbeidsplass	7
2.4 Stilling	7
2.5 Tiltredelse tidspunkt.....	7
2.6 Ansettelsesform.....	7
2.7 Prøvetid	8
2.8 Oppsigelsetid.....	8
2.9 Tariffavtale.....	8
2.10 Arbeidstid.....	8
2.11 Pauser	9
2.12 Ferie	9
2.13 Lønn	9
2.14 Pensjon og forsikring	10
2.15 Taushetsplikt	10
2.16 Konkurransesklausul	10
2.17 Arbeidsreglement	10
2.18 Må inngås innen 30 dager	11
2.19 Endringer i arbeidsforholdet.....	11
2.20 Arbeid i utlandet.....	11
2.21 Hva er det lov å avtale?	11
2.22 Hva kan Arbeidstilsynet bistå med?.....	11
2.23 Eksempel på Ansettelseavtale.....	12
2.24 Stillingsinstruks (stillingsbeskrivelse).....	14
2.24.1 Hva er en stillingsinstruks?.....	14
2.24.2 Ikke et lovmessig krav	14
2.24.3 Stillingsinstruksens formål.....	15
2.24.4 En «ferskvare»	15
2.24.5 Oppbygningen av en stillingsinstruks.....	16
2.24.6 Mål for stillingen.....	16
2.24.7 Organisasjon og plassering.....	17
2.24.8 Stedfortreder.....	17
2.24.9 Ansvar og myndighet	17
2.24.10 Fullmakter og økonomiske rammer for beslutninger	18
2.24.11 Generelle arbeidsoppgaver	18
2.24.12 Andre forhold.....	18
2.24.13 Kriterier for jobboppfyllelse	18
2.24.14 Vedtak/datering/signatur mv.....	19
2.24.15 Kan arbeidsgiver sette meg til annet arbeid enn det som er beskrevet i stillingsinstruksen?	19
2.24.16 Kan en arbeidstaker nekte å utføre pålagte oppgaver fra arbeidsgiver?.....	19
2.25 Eksempel på stillingsinstruks.....	20
3 Arbeidsreglement	24

3.1	Hvem er pålagt å ha et arbeidsreglement?	24
3.2	Hva skal et arbeidsreglement inneholde?	25
3.3	Arbeidsreglementets gyldighet	25
3.4	Fastsettelse av arbeidsreglementet	26
3.5	Hvordan gjøre arbeidsreglementet kjent?	26
3.6	Ulovlig å gi bøter for brutt på arbeidsreglementet	27
3.7	Endringer i arbeidsreglementet	27
3.8	FORSLAG TIL ARBEIDSREGLEMENT	28
4	Personalhåndbok	34
4.1	Hva er en personalhåndbok?	34
4.2	Hvorfor trenger virksomheten en personalhåndbok?	34
4.3	Et tillegg til arbeidsavtalen og stillingsinstruksen	35
4.4	Hva bør personalhåndboken inneholde?	36
4.4.1	Historie	36
4.4.2	Visjon	36
4.4.3	Misjon	36
4.4.4	Verdigrunnlag	36
4.4.5	Strategisk kjerne	36
4.4.6	Ledelse	37
4.4.7	Organisasjonskart	37
4.4.8	Arbeidsreglement	37
4.4.9	Ansettelsesforholdet	37
4.4.10	Lønn og overtid	37
4.4.11	Reiser	38
4.4.12	Ferie	38
4.4.13	Sykdom	38
4.4.14	Permisjon	38
4.4.15	Pensjon og forsikringer	39
4.4.16	Møtekultur og møteregler	39
4.4.17	Varsling	39
5	Prøvetid	40
5.1	Hva er prøvetid?	40
5.2	Avtale om prøvetid må inngås skriftlig	40
5.3	Prøvetidens lengde	41
5.4	Automatisk fastansettelse	41
5.5	Forlengelse av prøvetid	41
5.6	Oppsigelsesfrist i prøvetid	41
5.7	Vern mot oppsigelse i prøvetid	42
5.8	Saksbehandlingen ved oppsigelse i prøvetid	44
5.9	Den oppsagte kan ikke stå i stillingen	45
6	Fast og midlertidig ansettelse	45
6.1	Hva er fast ansettelse?	45
6.2	Hva er en midlertidig ansettelse?	46
6.3	Hovedregelen - fast ansettelse	46
6.4	Unntak - arbeidets karakter og utførelse	47
6.5	Unntak - vikariat	48
6.6	Unntak – 12 måneders periode	48
6.7	Unntak - fireårsregelen	49
6.8	Fast ansettelse før fireårsregelen kommer til anvendelse?	50

6.9 Utleie av arbeidstakere	50
6.10 Årlig vurdering	51
6.11 Arbeidsgiveren har bevisbyrden	51
6.12 Ulovlig midlertidig ansettelse	51
7 Arbeidstid og overtid	52
7.1 Unntak for ansatte i ledende- og særlig uavhengig stilling, jf aml § 10-12...	52
7.2 Alminnelig arbeidstid, jf. aml § 10-4	53
7.3 Fleksibel arbeidstid, jf aml § 10-2(3)	53
7.4 Gjennomsnittsberegning, jf aml § 10-5	53
7.5 Overtid, jf. aml § 10-6	54
7.6 Søndagsarbeid, aml § 10-10	56
7.7 Nattarbeid, jf. aml § 10-11	56
7.8 Samlet arbeidstid	56
7.9 Daglig og ukentlig fritid, jf. aml § 10-8.....	57
7.10 Pauser, jf aml § 10-9	57
7.11 Redusert arbeidstid, jf aml § 10-2.....	58
7.12 Arbeidstid og lønn i julen og nyttårsaften.....	59
8 Lønn og lønnsystemer.....	60
8.1 Hva er lønn?	60
8.2 Bruttolønn og nettolønn	61
8.3 Lønnsforskjeller	61
8.4 Lønnsformer	62
8.5 Resultatbasert lønn	63
8.6 Naturalytelser	63
8.7 Reallønn	63
8.8 Minstelønn	63
8.9 Lønnsregulering.....	64
8.10 Avtaleformer	64
8.11 Huskeregler for arbeidsgivere.....	65
9 Taushetsplikt	66
9.1 Yrkesgrupper med lovpålagt taushetsplikt.....	66
9.2 Taushetsplikt i alminnelig forvaltningsrett	67
9.3 Lovfestet opplysningsplikt.....	67
9.4 Bortfall av taushetsplikt.....	68
10 Konkurransesklausul.....	68
10.1 Hva er en konkurransesklausul?	68
10.2 Krav til konkurransesklausul.....	69
10.3 Kundesklausuler	70
10.4 Rekrutteringsklausuler	71
10.5 Må inngås skriftlig for å være gyldige	72
10.6 Redegjøringskrav når kunde- og konkurransesklausuler gjøres gjeldende ..	72
10.7 Arbeidstakers rett på kompensasjon når arbeidsgiver gjør gjeldende en kunde- eller konkurransesklausul	74
10.8 Unntak for virksomhetens øverste leder	75
11 Ferie og feriepenger.....	76
11.1 Rett og plikt til ferie	76
11.2 Rettigheter og plikter.....	76
11.3 Penger kan ikke kompensere ferie	77
11.4 Når skal ferien avvikles?.....	78

11.5	Hvem har krav på feriepenger?	78
11.6	Hvor mye feriepenger har man krav på?	78
11.7	Feriepengegrunnlaget.....	79
11.8	Når skal feriepenger utbetales?	79
11.9	Sykdom i ferien	80
11.10	Ferie under fødsels- og omsorgspermisjon	80
11.11	Ferie i oppsigelsestiden	81
11.12	Ferie i ny jobb	81
12	Oppsigelsestid	82
12.1	1-6 måneders oppsigelsestid.....	82
12.2	Arbeidsmiljølovens alminnelige oppsigelsesfrister.....	82
12.3	Særskilte oppsigelsesfrister	83
12.4	Oppsigelsesfrister for statsansatte tjenestemenn	84
12.5	Avkorting av oppsigelsestid	84
12.6	Avtale om kortere oppsigelsestid etter oppsigelse.....	85
13	Aa-registeret	85
13.1	Hvordan registrere arbeidstakere?	85
13.2	Hvem skal meldes inn i arbeidstakerregisteret?	86
13.3	Når skal innmelding sendes?.....	86
13.4	Hvor skal meldinger om arbeidsforhold sendes?.....	86
13.5	Melding om endring	87
13.6	Melding om opphør.....	87
14	Arbeide i utlandet (utenlandsstasjonering)	88
14.1	Utenlandsstasjoneringen må vare utover én måned	88
14.2	Separat avtale bør inngås.....	89
14.3	Avtale om utenlandsstasjonering - behov utover lovens minimum	89
14.3.1	Lengden på oppholdet	89
14.3.2	Lønn	90
14.3.3	Hjemreise og flyttekostnader	90
14.4	Rettigheter i folketrygden.....	90
14.4.1	Pliktig medlemskap	90
14.4.2	Frivillig medlemskap	91
14.4.3	Rett til ytelser fra NAV når du oppholder deg i utlandet.....	91

2 Arbeidsavtale

Rekrutteringsprosessen ender med at vi gir et ansettelsestilbud til den kandidaten vi ønsker å ansette til den ledige stillingen. Takker kandidaten ja til stillingen må vi inngå en skriftlig arbeidsavtale med kandidaten.

2.1 Hva er en arbeidsavtale?

Norsk lov krever at alle ansatte har en skriftlig arbeidsavtale. En **skriftlig arbeidsavtale** er:

En skriftlig avtale mellom arbeidsgiveren og arbeidssøkeren som regulerer rettighetene og pliktene til partene i arbeidsforholdet, og hva partene for øvrig har blitt enige om ved ansettelse.

2.2 Hva skal arbeidsavtalen inneholde?

Arbeidsavtalen skal **minimum gi opplysninger om følgende**, jf. arbeidsmiljølovens § 14-6:

1. **Partenes identitet**
2. **Arbeidsplassen**
3. **Stilling** (En beskrivelse av arbeidet, eller arbeidstakerens tittel, stilling eller arbeidskategori)
4. **Ansettelseform** (heltid (fast), midlertid eller deltid (vikar))
5. **Tidspunktet for arbeidsforholdets begynnelse**
6. **Dersom arbeidsforholdet er midlertidig; forventet varighet**
7. **Arbeidstakerens rettigheter til ferie og feriepenger, og reglene for fastsettelse av ferietidspunktet**
8. **Arbeidstakerens og arbeidsgiverens oppsigelsesfrister**
9. **Den gjeldende eller avtalte lønn, samt eventuelle tillegg som ikke inngår i lønnen**
10. **Den normale daglige eller ukentlige arbeidstiden**
11. **Eventuelle prøvetidsbestemmelser**